

חוקר לם ונאשם אייכמן לא יודע כלום

התביעה הכללית על בקשתו של יהודי הונגרי, שתבע להביא את אייכמן לחקירה במשפט פרטי על גזל רכוש. אולם פירסום קטע זה היה, לכל הפחות, מישה פסיכוג'י לוגי חמור.

תעלומת הרבנות. כי לפי קטע זה, קיבל הקהל את הרושם שאייכמן משתמש מכל השאלות, וכי אין לחוקרים אלא מושג קלוש על מיבנה השרותים הנאציים וחלוקת הסמכויות ביניהם. בשום מקום לא גילה החוקר ידיעה מוקדמת, שיש בה כדי להכריח את הנחקר לגלות זיכרון טוב יותר.

יתכן כי היה זה רושם מוטעה, וכי החקירה השלמה, המשתרעת על אלפי עמודים, תיתן תמונה אחרת. אבל כבר קטע זה מגלה במידה רבה את הקו האישי: כי היה פקיד קטן במנגנון גדול, כי עסק רק במישלוח יהודים למחנות, וכי כל שאר שלבי התהליך — הפקעת הרכוש, עבודת הפרך, השמדה הסופית — לא היה כלל בתחום סמכותו.

אולם היה לקטע זה משמעות נוספת, שרק קוראים מעטים יכלו לעמוד על טיבה. אחת החיות העיקריות בפרשת אייכמן היא: מה קרה לרכבת של דברייצ'ר גוולם, בשתי של מיליונים רבים, שנעלמה בסוף המלחמה בברכה מההונגריה אל הרייך? היו שחשדו כי הרכוש נפל לידי גופים יהודיים מסתוריים, בתיחכו של כספן. היו ש"טענו כי קורט בכר גזל את הרכוש. על כן אייכמן היה להשקיע, שבוע, את השמועה כי גם משלתי ישראל מעוניינת לטשטש פרשה זו, וכי זו הסיבה שלא ננקט קו חקירה יותר בחקירת הפרשה.

תליאביב

המושלים

לפני למעלה משלוש שנים, החלה עיריית תליאביב בחיסול שכונת הצריפים נורדיה, במרכז תליאביב. היא מכרה את השטח לחברה פרטית, וזו נכנסה במשאומתן עם תושבי הצריפים כדי לשכנעם המורת עם צוי כספי מתאים, לעזוב את צריפיהם.

למטרה זו בנתה החברה במקום שני בנייני מגורים בני שמונה קומות, בהם ניתנו דירות בתנאים נוחים למפוני הצריפים. אולם רובם של תושבי השכונה, טרם הסכימו לעזוב את צריפיהם. בצלם את זכות החוקה שיש להם, יכלו הם לדרוש מהחברה ומהממשלה להשאירם במקום.

אולם רובם של תושבי השכונה, טרם הסכימו לעזוב את צריפיהם. בצלם את זכות החוקה שיש להם, יכלו הם לדרוש מהחברה ומהממשלה להשאירם במקום. רה את הפיזיו הכספי הנראה להם. והכישארו בשכונת נורדיה עשרות צריפים מבלי שהחברה תוכל לפנות את דייריהם, ולהשלים את תוכנית הבנייה שלה, למען רכשה את השטח.

מצב זה לימד את העירייה לקח. משום כך, כאשר עמדה בפניה בעיית חיסול שכונת צריפים אחרת בעיר, שוב לא עשתה זאת בשיטה הקודמת, שהיקנתה למפונים עמתיכות ויכולת לעמוד על דרישותיהם. **תיירים עם מפות.** 36 דונאם קר

קע, המשתרעים בין מלון זן לבין מלון שרתון, על חוף ימה של תליאביב, שימשו לאחרונה נושא התענינות לבעליהן שונים. משקיעים רבים הביעו את נכונותם לשלם עבור קרקע זו סכומים של מיליוני לירות, כדי להקים שם שורת בתימלון נוספים. בביקורו האחרון בארצות-הברית, ניהל ראש עיריית תליאביב, מרדכי נמיר, משא ומתן עם קבוצת משקיעים שהסכימה לרכוש את השטח תמורת סכום של שבעה מיליון לירות. בתוכניתה היה להקים על קרקע זו בתימלון, סביבם ישתרע מיג רשיחתייה רבים ופארקים קטנים. כתוצאה

מאחר שעד לשנת 1955 אסור היה לעיריית להקים חברות בע"מ, הוקמה בשנת 1937 חברת עזרה וביצור, שהיתה, למעשה, חברת עירונית — אולם לא הופיעה בתור שכזו. מנייתיה שייכות לחברי מועצת העיר, ומשרדיה מצאיים במשרדי העירייה, והאדמות שהיא בונה עליהן הן אדמות העירייה.

דיוור לעם או נישור העם? מטרחה המוצהרת של החברה עזרה וביצור — ש"י וישראל חבר המנהלים שלה הוא אליעזר שכטר, סגן ראש העיר — היא: "להכין עבור השכבות העניות של הישוב דירות

מרווחות, יפות לבריאות וזולות, במחיר מינימאלי". יפות לבריאות וזולות, במחיר מינימאלי. הקניית זכות ההפקעה לחברה זו היתה מאפשרת לעירייה לנשל את כל תושבי שכונת גות מחלול, עוד לפני שישולמו להם פיצויים, לפי ראות עיני העירייה.

החור היחיד בתוכניתה המתוכננת של העירייה היה, שהפקעת אדמות כדי למכורן בסכומים אסטרונמיים לחברות פרטיות, אינה מטרה ציבורית. קבוצה אחת מקרב תושבי השכונה החליטה לצאת כבר עתה למערכה, בטרם ימצאו את עצמם ברחוב. היא הגישה צו על תנאי נגד חברת עזרה וביצור, שתנמק מדוע לא תבולט הפקעת אדמות מחלול. טענה התושבים בבקשתם, שהוגשה הש' בוע לבית-המשפט:

● החברה סונדרה מהרחיים הענקיים שהיא עומדת להפיק אחרי ביצוע ההפקעה, אחרת לא היתה נייגשת לנישול המוני כזה של משפחות ממקומות מגוריהם. ● ההפקעה אינה נעשית למטרה ציבורית. אין שר האוצר יכול להסמיך חברה לקבלת מקרקעים על מנת שזו תעבירן אחר כך הלאה ותעשה רחמים. עשיית רחמים בי אופן פרטי — אינה מטרה ציבורית. תושבים אף דרשו דבר, שאיש לא יכול היה לכפור בצדקתה: אם עיריית תליאביב עומדת להרחיח מיליונים מהשטח שהם יושבים עליו, טענו, מגיע להם חלק מרחח זה חלק שאפשר להם לפחות לרכוש דיירות אנושיות במקום אחר.

דת
הכרב על המיליונים
שייך טאהר חמאד, הקאדי של מוסלמי יפו, לא נש אן בעיני שלטונות המדינה. כל זמן שעסק רק בדיני האישות של בני דתו, לא הטרע הרבר לאיש. אולם מן הרגע בו החל להילחם להחזרת כספי הקרב דש המוסלמי בישראל לרשות העדה המוסלמית, הגיש שורה של תביעות על כספים אלה, החלו אנשים מסוימים בממשלת יש"ר ראל להסתכל לעברו בעין זועמת. אילו היה הקאדי מצליח בתביעותיו, היה הדבר גורם לאוצר המדינה הפסדים של מיליונים לירות. אילו יכלו, היו אנשים אלה ממנים קאדי אחר, נוח יותר משייך טאהר חמאד, וכך, לפני כשנה ורבע, נפלו, כרעם מי שמים בהירים, האשמות לקיחת שוחד נגד הקאדי — שהביאו למעצרו, הגשת משפט נגדו והפסקת עבודתו בתור קאדי, שכן לא יתכן שאדם נגדו תלויה האשמת לקיחת שוחד, ישפוט אנשים אחרים. עם הפסקת עבודתו של הקאדי, נספק באופן אוטומאטי הדיון בתביעות, אותן הגיש הקאדי כבאכיוחו של אלוהים, לו שייכים כספי הקרב.

עץ סוף הדרור. אולם לרוע המול, יצא הקאדי של יפו זכאי מהאשמת השוחד שהוטחה נגדו. מיד הואשם בעצם השנייה, בהאשמה דומה. שוב לא יכול היה הקאדי לשפוט את בני דתו, וממילא לא לייצגם בתביעות כספי הקרב.

המשפט נמשך חודשים ארוכים, ובסופו יצא הקאדי זכאי פעם נוספת. אולם גם עתה לא יכול היה לחזור לעבודתו. פרקליטות המדינה הודיעה שהיא מגישה משפט שלישי. מצב זה יכול היה להימשך עד סוף הדרור. הקאדי לא היה חוזר לעבודתו, וכספי הקרב היו ממשיכים לזרום אל קופת האוצר. אלא שכאן ביקש פרקליטו של הקאדי, עורך-דין יצחק בך-שי, את

התערבותו של בית-המשפט העליון. השבוע החליט בית-המשפט העליון כי התביעה לא תוכל למשוך את הגשת השפט השלישי נגד הקאדי כרצונה, תהיה חייבת להגישו, אם רצונה בכך, באמצע אפריל. אולם, קבע בית-המשפט, משרד הדרות לא יהיה רשאי עוד להפסיק את עברו דתו של הקאדי עד תום ביורר התביעה, והוא יחזור לעבודתו כקאדי, בראשון ל-מאי, מבלי להתחשב אם יוגש נגדו משפט. אחרי יותר משנה, ייפתח בחודש מאי מחדש בית המשפט השרעי ביפו. הודיע ה-קאדי: "ברגע שאחזור לשרעי ביפו, אמשיך בתביעותי לכספי הקרב".

רמת-גן

לחץ כלי-הקודש

אינוהי העיר הקדושה ביותר בישראל? ישנם כאלה הסבורים כי ירושלים היא עטרת הקודש הישראלי. אולם רבני רמת-גן עומדים על דעתם כי עירם היא הקדושה ביותר, ולא רק משום שלא משחקים שם כדורגל באצטדיון העירוני בשבת — רמת-גן היא גם העיר היחידה בישראל בה אין אפילו איטליו אחד המוכר בשר טריפה. אברהם קריניצקי, שידע כיצד לאסוף את קולות הבורחים הדתיים בעירו, דאג לכך שלא ישתלם לאיש להקים ברמת-גן איטליו לבשר טרף, אפילו אם אין בחוק שום סעיף האוסר זאת בפועל.

והנה, התרחש הדבר מפניו יגורו כל דתי רמת-גן. אברהם חלפון, בעל שני איט-ליים משגשים בגבעתיים, רכש חנות במרכז רמת-גן, מול בניין המועצה ברחוב ביאליק, והחל לבנותה מחדש ולשפצה גם להקים בה איטליו חדיש — בו יימכר גם בשר לא כשר. מיד הוועקה הרבנות. היא הוכיחה כי רמת-גן אינה המקר.

העירייה סירבה להוציא רשיון בנייה ל-שיפור התנוה. מהגוס העיר טען כי קיימת תוכנית, שאומנם טרם אושרה, לבנות לכל הבתים ברחוב ביאליק עמודים ולהכניס את החנויות פנימה. מאחר שאין שום חוק בארץ האוסר הקמת איטליו טריפה, היה זה תירוק מספיק כדי לדחות את פתיחת האיטליו.

לחץ ופחחנות. שנה ורבע נמשך הדין והמשפט. חלפון קיבל רשיון בנייה — ואז סירבו לחדש את רשיון האיטליו שלו. למרות זאת, השלים בעל-העסק את שיפוץ החנות בה השקעו רבבות לירות. כשראו זאת רבני רמת-גן, הציעו לרכוש את החנות ובלבד שלא ייפתח האיטליו. חל-פון היה מוכן למכור; אולם הרבנים רצו לקנות את החנות מתחת למחיר הקרן.

השבוע, כשבא חלפון כמינהגו לבית המיטבחים ברמת-גן כדי לרכוש בשר עבור איטליו בגבעתיים, הכריזו המנקרים שבר תה. הם הודיעו שלא ימשיכו לשחוט ולניקר עד שחלפון לא יעזוב את בית-המטבחים. אחרי ארבע שעות של שביחה, הס' התחייבות לא למכור לחלפון בשר. המנקרים לא התעניינו כלל בגורל תושבי רמת-גן וגבעתיים, שעשויים להישאר ללא בשר. בעיניהם חשובה היתה רק העובדה שלא יימכר כל בשר, המיועד לאיטליו החדש. אחרי ארבע שעות של שביחה, הס' כיס חלפון לעזוב את בית-המיטבחים כדי לאפשר הספקת בשר לתושבי העיר.

אולם רבני העיר לא הסתפקו בניצחונם. מיד לאחר מכן הודיעו, כי אם תפתח החנות, ינפצו חלונותיה, ויערכו הפגנות. הכל מותר כשקדושתה של רמת-גן בסכנה.

צריפי שכונת מחלול לא ישלמו טאומוח